

DNA-tutkimus oleskelulupahakemuksen yhteydessä

Kun olet hakenut oleskelulupaa perhesiteen perusteella, sinulle ja perheenjäsenellesi voidaan tehdä tarvittaessa DNA-tutkimus. Tutkimus tehdään silloin, jos biologisesta sukulaisuudesta ei ole käytettävissä asiakirjoja tai niitä ei voida pitää luotettavina, eikä haastattelulla saada täyttä varmuutta biologisesta sukulaisuudesta.

DNA-tutkimus tehdään Maahanmuuttoviraston aloitteesta eikä hakija tai Suomessa asuva sukulainen voi pyytää DNA-tutkimuksen tekemistä.

Miksi DNA-tutkimus tehdään?

DNA-tutkimuksen avulla voidaan selvittää erittäin suurella varmuudella, ovatko henkilöt biologisesti sukua toisilleen. Sukulaisuuden selvittäminen DNA-tutkimuksen avulla perustuu sukupolvelta toiselle siirtyviin perintötekijöihin. Jokaisen ihmisen DNA:ssa näkyvät perintötekijät, joista puolet on biologiselta isältä ja puolet biologiselta äidiltä. Isä ja äiti ovat puolestaan saaneet perintötekijänsä omilta vanhemmiltaan.

Tieto perinnöllisistä ominaisuuksista sisältyy DNA-näytteeseen. Sinun DNA:si rakennetta verrataan oletettujen perheenjäsenesi DNA:n rakenteeseen. Vertailussa saadaan tietoa siitä, oletteko sukulaisia.

Suostumuksen antaminen DNA-tutkimuksen tekemiseen

DNA-tutkimuksen suorittaminen on vapaaehtoista ja edellyttää kirjallista suostumusta sinulta ja perheenjäseniltäsi. Jos sinä tai perheenjäsenesi kieltäydytte tutkimuksesta eikä perhesiteestänne ole esitetty riittävää selvitystä, teemme oleskelulupa-asiassa kielteisen päätöksen.

Jos sinusta poikkeuksellisesti otetaan verinäyte, näytteen ottaa terveydenhuollon ammattihenkilö ja pyydämme sinua allekirjoittamaan vakuutuksen siitä, että et ole saanut verensiirtoa viimeisen kuukauden aikana.

Miten DNA-tutkimus tehdään?

DNA-tutkimus ei ole terveydellesi vaarallinen. DNA-näyte otetaan tavallisesti posken limakalvolta pehmeällä näyteharjalla. Näytteenotto ei satu. DNA-näyte voidaan poikkeuksellisesti ottaa verinäytteellä käsivarresta. Näytteenotto voi tällöin nipistää hieman.

DNA-näytteen tutkimisesta päättäminen

Lähetämme DNA-näytteen tutkittavaksi Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL). Vaikka olisitkin antanut suostumuksen näytteen ottoon ja näyte olisi sinulta otettu, Maahanmuuttovirasto päättää tutkitaanko näyte vai ei. Näytettä ei tutkita, jos se ei ole välttämätöntä.

DNA-tutkimus henkilön ollessa Suomessa

Jos olet Suomessa, näytteenotto tehdään Maahanmuuttoviraston palvelupisteessä. Otat näytteen itse. Alaikäisen näytteen ottaa joko hänen huoltajansa, edustajansa, edunvalvojansa tai esimerkiksi hänen omaohjaajansa tai sosiaalityöntekijänsä. Poikkeuksellisesti Maahanmuuttoviraston virkailija voi ottaa näytteen. Maahanmuuttovirasto ilmoittaa tutkimukseen kutsuttaville näytteenoton ajan ja paikan.

Sinun on esitettävä jokin henkilöllisyyden osoittava asiakirja, kuten passi, ajokortti tai henkilökortti. Maahanmuuttoviraston virkailija varmistaa henkilöllisyyden ja valvoo näytteenottoa.

DNA-tutkimus henkilön ollessa ulkomailla

Näytteenotto tehdään ulkomailla oleville perheenjäsenillesi Suomen edustustossa tai edustuston järjestämissä tiloissa. Perheenjäsenesi ottavat näytteen itse. Alaikäisen näytteen ottaa joko hänen huoltajansa tai esimerkiksi hänen lähisukulaisensa. Poikkeuksellisesti edustuston tai Maahanmuuttoviraston virkailija voi ottaa näytteen.

Perheenjäsenesi on esitettävä jokin henkilöllisyyden osoittava asiakirja, kuten passi, ajokortti tai henkilökortti. Edustuston tai Maahanmuuttoviraston virkamies varmistaa heidän henkilöllisyytensä ja valvoo näytteenottoa ulkomailla.

Tutkimustulokset

Näyte tutkitaan Terveiden- ja hyvinvoinnin laitoksella (THL), joka toimittaa lausuntonsa Maahanmuuttovirastolle. Saamme tulokset 1-2 viikon kuluessa siitä, kun kaikki tutkittavat henkilöt ovat antaneet näytteet.

Emme käytä tutkimustietoja muuhun tarkoitukseen kuin oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä olevan perhesiteen selvittämiseen. Näytteet ja DNA-tunnistetiedot hävitetään, kun oleskelulupa-asia on ratkaistu.

Varaamme sinulle ja tutkimukseen osallistuneille perheenjäsenillesi tarvittaessa tilaisuuden kertoa näkemyksenne tutkimustuloksista. DNA-tutkimuksesta voi joskus selvitä sellaista tietoa biologisesta sukulaisuudesta, jota kaikki perheenjäsenet eivät ole aiemmin tiedneet. Sukulaisuussuhteiden selvittelyssä käytettävät DNA-järjestelmät eivät kerro tutkittavan ulkoisista ominaisuuksista, kuten ihonväristä, eivätkä sairauksista, luonteesta tai lahjakkuudesta.

DNA-tutkimuksen rajoitukset

Jos sinä ja perheenjäsenesi ette ole biologisia sukulaisia, tämä on selkeästi mainittava oleskelulupaa haettaessa. Tällaisen perhesiteen olemassaoloa emme voi selvittää DNA-tutkimuksella, vaan tarvitsemme sinulta muuta näyttöä tosiasiallisesta perhe-elämästä.

DNA-tutkimuksen maksaa Suomen valtio. Voit kuitenkin joutua korvaamaan DNA-tutkimuksen kustannukset, jos olet tahallasi antanut perhesiteestäsi väärää tietoa ja niiden perusteella sinut ja perheenjäsenesi on ohjattu DNA-tutkimukseen.